

Lausunto 11.4.2019
Opetushallitukselle
LOPS 2021 – Lukion opetussuunnitelman perusteiden uudistus

Oman talouden hallinta vahvaksi painopisteeksi lukion uuden opetussuunnitelman sisällöissä – esimerkkien kautta konkretiaan

Lukion opetussuunnitelman uudistusta toteutettaessa tulee huolehtia siitä, että yhteiskuntaopin taloustiedon sekä talousmatematiikan opetuksessa painopisteitä viedään vahvasti myös oman talouden hoitoa tukeviin sisältöihin. Talouteen liittyviä teemoja opiskellaan talousmatematiikan ja yhteiskuntaopin opintokokonaisuuksissa, mutta henkilökohtaisen talouden tasapainoiseen hallintaan liittyvät näkökulmat eivät saa jäädä makrotalouteen keskittyvien kokonaisuuksien jalkoihin. Opetuksessa tulee riittävässä määrin painottaa ja huomioida myös mikrotalouden teemoja ja oman talouden hoitoa.

Jotta entistä useampi nuori saisi tasavertaiset lähtökohdat itsenäiseen elämään, tulee koulussa, myös lukiossa opettaa nykyistä enemmän oman talouden hallintaa. Lapsuudenkodista saadut rahankäytön ja taloudenhoidon mallit vaikuttavat tutkimusten mukaan läpi elämän. Osa malleista jää pysyviksi, osaan on mahdollista vaikuttaa. Nuorten omat vanhemmat ovat pääasiallisena tiedonlähteenä talousosaamiseen liittyvissä kysymyksissä, mutta seuraavaksi tärkein tiedonlähde nuorille talousasioissa on koulu. Taloustaitojen ja -ongelmien ylisukupolvisuus on osoitettu tutkimuksissa, mikä asettaa opiskelijat eriarvoiseen asemaan. Siksi on erittäin tärkeää, että taloustaitojen opetus jatkuu alakoulusta ja jopa varhaiskasvatuksesta aina ylempiin oppiasteisiin.

Lukioikäisinä nuoret ovat lähestymässä täysi-ikäisyyttä, jolloin nuori voi oikeustoimikelpoisena tehdä sopimuksia ja esimerkiksi luottomarkkinat avautuvat. Vastuullisen rahankäytön ja tasapainoisen oman talouden reunaehdot ovat tässä elämän taitekohdassa tärkeämpiä kuin koskaan. Itsenäistä elämää aloittelemassa olevat lukioikäiset nuoret kohtaavat yhteiskunnan kulutuspaineet ja erilaisten luottotuotteiden tarjonnan. Sähköinen rahankäyttö on tehnyt rahan käsitteestä vaikeammin hahmotettavan. Lisäksi nuoriin kohdistuva markkinointi on lisääntynyt.

Hyvät taloudenhallintataidot edistävät kokonaisvaltaista hyvinvointia niin yksilötasolla kuin yhteiskunnallisesti. Talousosaaminen on välttämätön taito, jota tarvitaan yhteiskunnassa toimittaessa. Lukion taloustiedon opetuksen sisältöjen pitää nousta nuorten omasta arjesta ja kokemusmaailmasta, jotta ne ovat tarpeeksi kiinnostavia ja samastuttavia. Opetuksen tulee edistää ja tukea nuorten hyvää talousosaamista ja taloudenhallinnan taitoja yhteiskunnallisessa viitekehyksessä.